

מסורת הש"ס

(א) שנת קי' וט"ז
(ב) וקמתן מה' (א) ז"ל
דב"ה, (ד) רש"י מ"ו,
(ה) רש"י מ"ו, (ו) ז"ל אחר
ד"ה אש"ל, (ז) ז"ל בדרכי,

הגרות הב"ח

(א) גמ' והתחיל חנינא
לומר כל אוחי כ"ל ויבית
בן אחי רבי יהושע נחמך;
(ב) ר"י ר"ה רבי חנינא
אין אחי רבי יהושע לישנא
אחוריא הלכה כרבן
נחמל:

לעזר רש"י

גרבי"א, ה"ז.

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מג.

עין משפט
גר מצוה

י' א ב מ"י פ"ד מ"ה
שנת הלכה ג טו"ז ש"ע
א"ח ס"י מ"ד:

רבינו חננאל

רבה אמר בספיקה מהלכת
כולי עלמא לא פליגי
דש"ר, כי פליגי בעומדת.
ודייקא פתני כוונתה
דקתי והפליגה ספיקתה
א"כ, אמר בשלמא
במהלכת לא פליגי היינו
דקתני רצו להחמיר על
עצמן מכלל דש"ר, אלא
א"א אמר פליגי האי
רצו איסורא הוא, ורב
אש"י נמי דייק מדקתני
לספיקה גבי דיר וסתר
דומיא דיהוה, מה דיר
וסתר דקביעי וקיימי אף
ספיקה נמי קביעה וקיימא,
ואע"ג דרב ושמאל
היילכתא כרב באיסורי
בזא קיימא לן בשמואל,
דהא מניא כוונתו, דהניא
חנינה אומר כל אותו
היום ישבו ודנו בהלכה,
לאמש הכרעה אחי אבא
כביניהו, ואמר ניראין דברי
רבן גמליאל בספיקה,
ודברי ר' עקיבא בדין
וסתר, בעי רב חנינה
יש תחומין למעלה מי
טפחים א"י לא, בעמוד
גבוה עשרה ורובא ארבע
לא תיבעי לן רב ארבע
ספיקתא דמי, כי תיבעי
לך עמוד גבוה עשרה
ואין רוב ד' טפחים,
א"י נמי דקאזיל בקפיצה,
ואתקן ספיקתי למישטתה
דקתני והפליגה ספיקתה
ביים וקתני רצו להחמיר
על עצמם, בשלמא א"י
אמרת אין תחומין למעלה
מערשה, היינו טעמא
[ד]רצו להחמיר, חיישינן
דילמא עפרה, דבמהלכת
כולי עלמי לא פליגי
דש"ר ומשום חשש שמא
רצו להחמיר למעלה
אמרת אין תחומין למעלה
מי ואפי' עפרה שרי,
אמאי קתני רצו, ואוקימנא
פתני בספיקה מהלכת
בריקן שפחות מי טפחים
מי, ת"ש פסע אחת
לא נכנסו לנבל עד
כ"ר, אי אמרת אין
תחומין למעלה מעשרה
[כי] לא היינו בתוך התחום
מאי הוין, ואוקמיה רבה
בספיקה שהיתה מהלכת
בריקן מקום שאין שם
מי, טפחים ובאילו
בריקע הים נמשכת,
ת"ש מהגן שמעתיא
דאימארן, בצפרא
דשבתא כסורא בי רב
חסדא ובתני פניא
אימארן כבי רבה
כפומבדיתא לאו אליהו
אמרן, ובקפיצה הלך,
ושי"מ אין תחומין למעלה
מעשרה, ודחנין לא יוסף
שידה אמרן, ת"ש הינו
נייר יום שכן דוד בא

כה אלף נד' אמות משום דמחילות
להגריה מים עשויות ו"ל דהתם
במחילות מניח סאחיס ומטעם
להגריה מים עשויות לא חשיבא
מקופפת לדירה והכא נפחות מניח
סאחיס ללא בעינן מוקפת לדירה אי
נמי הדך זיה כדאמרין התם:
האי רצו איסורא הוא, ורבי זירא
לא חש לאומה קושיל ומפרשי
שזרו להחמיר על עצמן כשעמתייהו
אי נמי היה סוכר ר' זירא דאין
תחומין למעלה מעשרה וזכו משום
שמא תהלין ברקק כדאמרין בפסוק:
הלכה הוא אמר רב אשי מתניתין נמי
פסק רש"י'ס דמומר
ליכנס כספיקה מצ"י בערב שנת
אפילו שהספיקה הולכת חוץ לתחום
בשנת דספיקה ממילא חולף ואיכו
לא מירי עניד ונלכד שלא ילא חוץ
לספיקה והספיקה כולה כארבע אמות
והא דתיא סוף פ"ק דשנת (דף ע"ג)
אין מפליגין כספיקה פחות משלשה
ימים אחי כנ"ש דלא שרו לעשות
מלאכה בערב שנת אלף נדבי שעשו
מעבוד יום אכל לז"ה דשזרו עם
השמש אע"פ שהמלאכה נעשית בשנת
שזי ליכנס ואע"ג דזהויה כבייתא
פליגי רבי ורבן שמעון בן גמליאל
אליבא דנ"ש פליגי וכן משמע בירושלמי
דחן כבייתא דנ"ש דקתני אין מפליגין
ליס הגדול לא נחמישי ולא בערב
שנת ז"ש אמרין אפי' כרביעי וז"ה
ממירין משמע דש"ר אפי' בערב
שנת וקאי ת"מ'ק דאי אנית שמאי
היינו ת"מ'ק ועוד פסק רש"י'ס שמאי
בשנת שרי ליכנס כיון דלאו מירי קא
עביד אך אין לו אלף ארבע אמות
כיון דלא שנת כחיר מחילות מעבוד
יום ואע"ג דנ"ה לא שרו אלף על
השמש אכל בשנת לא היינו משום
דדמי לאמירה דנכרי שנות ואין נראה
דנפרק תולין (שם דף קל"ג): משמע
דאסור גבי ההוא לורכא מרבנן דאזיל
ונייס כמבדל ועבר לאדך גיסא
וקייר פירי ואמר למינס קא מיכוונא
ושרי משום דהערמה (דרכי) הוא
ולורכא מרבנן לא אחי למיעבד

להגריה מים עשויות, ולא חשיבי מחילות
לעשות ספיקה כולה כארבע
אמות: אמר לך כהנלכת. דאיכא למימר האי
עומדת דספיקה נטולתו
ד"ר ר"ע מירי דש"ר: כי פליגי כשעמדה,
וכשעמדתה קנו להו
א"י אמותיהן (ד) ובל"שני נחמיה על שנת
עמדה נחמין (ה) היינו דקתני
ר"ג משום אור מחילות: היינו דקתני
ר"ג להחמיר. דמשמע דש"ר אפילו
לרבי עקיבא אלמא כי אסרי לאו
במהלכת אסרי לכ"ע ואינהו הוא
דלחמור אנפשיהו דלמלא עמדה
פתאום ולאו אדעתן: אלף אי אמרת,
כשעמדה דברי הכל אסור דמחילות
לא חשיבי ובמהלכת הוא דפליגי מאי
ר"ג ה' עקיבא ורבי יהושע בין
מהלכת בין עמדה איסורא הוא:
דיקא נמי, דעמדה נחמיה והא ר"ג
דפליגי, כספיקה נחמיה והא ר"ג
קתני ומנא לכו לרב ושמאל דפליגי
בספיקה: אין הסניא, בניחוחא
ופליגי כשעמדה והא דקתני ר"ג
אמהלכת: רבי חנינא, בן אחי רבי
יהושע: (י) הלכה כר"ג כספיקה.
כעין ספיקה שתייה מהלכת ללא
חיישין לשמא עמדה ומיהו אפילו
כשעמדה פליג רבן גמליאל דומיא
דדיר וסתר ואין הלכה כמותו אלף
במהלכת אכל עמדה דהיינו דיר וסתר
הלכה כר' עקיבא: כל אותו היום,
שהיו כספיקה: א"י אחי אבא, רבי
יהושע: אמש, לערב: יש ספומין,
איסור תחומין למעלה מעשרה
דמפרש ואזיל: כעמוד גבוה עשרה
ורכב ארבעה, וכנס ראשו א' לתוך
התחום לא תיבעי לך דאיסור תחומין
והא כי ולא יעלה על ראשו שנתוך
התחום ולא לראשו אחר דהא חזי
להיזק והיזק מעליא הוא: ואין
רצו ד', דלא ניחא פשטימיה:
כספיקה, כשי מי היו היזק אי לא:
סחא ספיקה למעלה מעשרה מהלכת
ואינה נהר דמי לקפיה כחיר ופ"ה
אסור: אשאי ר"ג, הא אין זו שום
איסור אפי' עמדה: ברקק, פחות
מעשרה, רקק נלע"ו גרבי"א: יוסף
שד"א, דלא מינענא שנתא: כשכנס
יו"ט, דודאי לא אחי משיח האידינא:
ואסור

לכתחילה משמע דאסור לכתחילה ואפילו
למחרת (שם ד' ק"ה). שמור לי פירותי
שנתחומן ואני אשמור פירותיך שנתחומי
וטעם אסור ליכנס כספיקה אומר ר"ב
משום דמי לשת נהר וסור גריה שמא
יעשה מניח של שייטין אי נמי שמא
יעשה הספיקה והו כמוליכה ארבע
אמות בכרמלית ור"ב'א מדקדק נמי
מירושלמי שהנתי אסור ליכנס כספיקה
שנת מדלא קאמר ת"ק לא בשנת ולא
בערב שנת דהוה משמע דכ"ה שם
ממירין אפילו בשנת כי היכי דנקט
ולא בערב שנת משום ז"ה ואז"ו
דלוחן בני אדם שמדליקין גרות כספיקה
בערב שנת ואוכלין שם וסומכין
על כך להפליג כספיקה בשנת לא
שפיר עבדי דסוף סוף הם מפליגין
בשנת ומה שפירש רש"י'ס שמי שנת
כספיקה בשנת אין לו אלף ארבע
אמות אין נראה דקיימא לן כרב
דאמר אפילו דיר וסתר דלא שנת
כחיר מחילות הלכה כר"ג מדפריך
לקמן (ד' מה). כשעשויות גבי
נחמיה בן חנינא פשיטא דנלא מלו
גברי עסקין דאי בדמלו מאי תיבעי
והאמר רב הלכה כר"ג דיר וסתר
ולקמן (ד' מו): נמי גבי הגה דברי
דאחו למכרתיא דהשנין כל העיר
כארבע אמות היינו כרב אע"ג
דרב חננאל פסיק כשמואל וביאור
רביה ראה מהחיר ליכנס בקרון
בשנת ונכרי מוליכו חוץ לתחום
וחזו בו משום שמא יפגעו בו ליכנס
או שמה יסכא וירד ואין לו אלף
ארבע אמות ואומר ר"י דאפילו
ליכנס כי בערב שנת אסור דדוקא
כספיקה שרי ליכנס בערב שנת
אלה הכא כיון דאפשר לו לירד
אסור מיהו כספיקה אין לו להחמיר
אפילו נודמן לו יבשה שיכול לירד
לא פלוג רבנן כספיקה ועוד אש
נחמה מנהיג בקרין פשיטא דאסור
לשחמם כעעלי חיים שמה ומורה:
ואסור